

Kuulo- ja viittomakielialan järjestöt: Avustusleikkaukset ovat kohtuuton uhka kuulovammaisten ja viittomakielisten oikeuksille

Kuulo- ja viittomakielialan järjestöt ilmaisevat syvän huolensa kehysriihen alla esitetyistä mahdollisista lisäleikkauksista sosiaali- ja terveysalan järjestöille.

Aiemmin suunnitellut leikkaukset kohdistuvat kohtuuttomasti jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin vammais- ja kielivähemmistöihin. Lisäleikkaukset halvaannuttaisivat järjestöjen toiminnan. Järjestöt vaativat, että lisäleikkauksista luovutaan ja kuulovammaisten, kuurojen ja kuurosokeiden osallisuus turvataan Suomen ratifioiman YK:n vammaissopimuksen mukaisesti.

Järjestöjen saamat avustukset kohdentuvat niiden ihmisten hyväksi, jotka ovat avun ja tuen tarpeessa, ja jotka eivät itse kykene puolustamaan omia oikeuksiaan. Kuulo- ja viittomakielialan järjestöt koordinoivat ja tukevat eri puolella Suomea toimivia vapaaehtoisia, jotka kohtaavat päivittäin avun ja tuen tarpeessa olevia ihmisiä. Ilman näiden organisaatioiden asiantuntemusta, ohjausta sekä vammaisuuteen ja kielelliseen saavutettavuuteen liittyvää erityisosaamista, vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki loppuvat. Kuulo- ja viittomakielialan järjestöillä on myös merkittävä rooli kohderyhmiensä kokonaisturvallisuuden edistämisessä ja heidän erityistarpeidensa tunnistamisessa poikkeusoloissa.

Järjestöt korostavat, ettei niiden työ ole päällekkäistä, vaan jokaisella on oma kohderyhmänsä ja asiantuntemuksensa. Ne palvelevat esimerkiksi eri kieliryhmiin kuuluvia kuulovammaisia, viittomakielisiä sekä kuulovammaisten lasten perheitä, joiden tarpeet ja kielitaustat vaihtelevat.

Aistivammajärjestöjen avustukset ovat vähentyneet jo vuodesta 2011 ilman indeksikorotuksia, vaikka tarve ei ole pienentynyt – resurssit ovat. Leikkausten vuoksi toimintaa on jo kehitetty ja karsittu merkittävästi. Uusia leikkauksia ei tule tehdä ilman YK:n vammaissopimuksen mukaista arviointia. Samalla käynnissä oleva kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessi pyrkii parantamaan heidän asemaansa, joten leikkauslinja on ristiriidassa valtion omien tavoitteiden kanssa.

.

Erityisen huolestuttavaa on puhe järjestöjen vaikuttamis- ja edunvalvontatyön roolista. Puheessa unohtuu kuulo- ja viittomakielialan järjestöjen rooli olennaisena osana YK:n vammaissopimuksen edellyttämää osallisuutta ja vammaisia syrjimättömän lainsäädännön varmistamista. Lisäleikkaukset heikentäisivät suoraan vammaisten ja viittomakielisten mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin.

Järjestöt paikkaavat sellaisia aukkoja, joihin muu järjestelmä ei yllä. Jos niiden toiminta heikkenee, moni jää ilman tukea ja yksin. Lyhytnäköiset säästöt voivat kasvattaa kustannuksia myöhemmin ja lisätä inhimillistä kärsimystä. Samalla hyvinvointialueiden paine kasvaa, palveluvaje syvenee ja tarve raskaammille korjaaville palveluille lisääntyy, mikä osuu erityisesti jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin.

Järjestöt vaativat:

- Jo suunniteltujen avustusleikkausten kohtuullistamista ja lisäleikkauksista luopumista. Järjestöjen itsemääräämisoikeuden turvaamista.
- YK:n vammaissopimuksen vammaisjärjestöjä ja lainsäädäntöä koskevien velvoitteiden noudattamista.
- Viittomakielilain noudattamista, jossa viranomaisille on säädetty viittomakielen edistämisvelvollisuus.
- Vaikuttamistyön roolin tunnustamista osana demokratiaa ja syrjimättömän yhteiskunnan luomista. Vammaisjärjestöjen roolin tunnustamista kokonaisturvallisuuden edistämisessä.

Kuulo- ja viittomakielialan järjestöt jatkavat mielellään rakentavaa vuoropuhelua päättäjien kanssa, mutta korostavat, ettei vammaisten ja viittomakielisten oikeuksia voi polkea.

Lisätietoja ja yhteydenotot:

Sanna Kaijanen, toiminnanjohtaja, Kuuloliitto ry, sanna.kaijanen@kuuloliitto.fi, p. 040 508 1716.

Nora Strömman, verksamhetsledare, Svenska hörsselförbundet rf, nora.stromman@horsel.fi, p. 044 533 3964

Markku Jokinen, toiminnanjohtaja, Kuurojen Liitto ry, markku.jokinen@kuurojenliitto.fi.

Magdalena Kintopf-Huuhka, verksamhetsledare, Finlandssvenska teckenspråkiga rf, magdalena.kintopf-huuhka@dova.fi.

Sari Suokas, toiminnanjohtaja, Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry, sari.suokas@klvl.fi, p. 050 561 3752.

Janet Grundström, toiminnanjohtaja, LapCI ry, janet.grundstrom@lapci.fi, p. 0400 914 583.

Risto Hoikkanen, toiminnanjohtaja, Suomen Kuurosokeat ry, risto.hoikkanen@kuurosokeat.fi, p. 040 566 1371